

PYSÄKÖINTIPOLITIIKASSA ESITETTYJEN TOIMENPITEIDEN YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET

1. Pysäköintipaikkojen monikäyttöisyys

Pysäköintipaikkojen vuorottaiskäytön tavoitteena on pysäköintipaikkojen käytön tehostaminen, pysäköintipaikkatarpeen vähentäminen sekä täydennysrakentamisen edellytysten parantaminen. Pysäköintipaikkojen monikäyttöisyys edellyttää sekoittunutta kaupunkirakennetta, jolloin eri toiminnot esimerkiksi asuminen, työpaikat, palvelut ja liityntäpysäköinti sijaitsevat lähellä toisiaan, mikä vähentää liikkumistarvetta. Täydennysrakentamisen edellytysten paraneminen tiivistää yhdyskuntarakennetta ja vähentää liikkumistarvetta. Toimenpiteen ympäristövaikutukset ovat positiivisia.

Pyöräpysäköinnin kehittäminen lisää kestävien liikkumismuotojen kilpailukykyä, joten sen ympäristövaikutukset ovat positiivisia.

2. Nykyisten laskentaohjeiden tarkistaminen

Asuntojen autopaikkojen laskentaohjetta voi olla tarpeen päivittää täydennys- ja lisärakentamisen osalta. Tällöin hankkeiden toteuttaminen helpottuisi. Koska täydennys- ja lisärakentamisessa uusi maankäyttö tulee nykyisen maankäytön yhteyteen, se parantaa palveluiden ja muiden toimintojen saavutettavuutta ja kestävien liikkumismuotojen kilpailukykyä sekä lisää olemassa olevien palveluiden kannattavuutta. Ympäristövaikutukset ovat positiivisia.

Työpaikka-alueiden autopaikkamäärien laskentaohjeiden päivittäminen ja yhteiskuntataloudellisten vaikutusten arvioinnin tekeminen seudullisesti vähentää kuntien välistä kilpailua sekä edistää kokonaisuuden kannalta optimaalista suunnittelua. Tavoitteena on määrittää kaupan autopaikkojen enimmäisnormi koko kaupunkiin sekä toimistojen enimmäisnormi etenkin raidekaupunkiin. Toimitilat tulee kaavoittaa erinomaisten joukkoliikenneyhteyksien äärelle. Kestävien liikkumismuotojen edistäminen vähentää henkilöautoilua, joten ympäristövaikutukset ovat positiivisia.

Polkupyöräpaikkojen laskentaohjeiden laatiminen helpottaa polkupyörien säilyttämistä ja pysäköintiä sekä edistää pyöräilyä. Ympäristövaikutukset ovat positiivisia.

3. Asukaspysäköintijärjestelmän laajentaminen ja hinnoittelu

Asukaspysäköinnin hinnan korottaminen Helsingin kantakaupungissa vähentää autojen säilyttämistä katujen varsilla. Koska kadunvarsipysäköinnin tukeminen julkisin varoin poistuu, ihmiset harkitsevat tarkemmin auton hankkimista. Hinnan korottamisen myötä on todennäköistä, että kantakaupungin asukaspysäköintitunnuksen lunastavien autoilijoiden määrä vähenee. Tämä helpottaa pysäköintipaikan löytämistä ja vähentää turhaa ajoa. Näiden asioiden ympäristövaikutukset ovat positiivisia. Jos pysäköintipaikkoja vapautuu asiointipysäköinnin käyttöön, tämä lisää kantakaupungin yritysten kilpailukykyä. Toisaalta tämä voi houkutella enenevässä määrin asioimaan henkilöautolla Helsingin kantakaupunkiin. Tällöin ympäristövaikutukset ovat negatiivisia.

Asukaspysäköintijärjestelmän laajentaminen uusille alueille vähentää kadunvarsipysäköinnin subventoimista julkisin varoin. Auton säilyttäminen katujen varsilla vähenee, jolloin esimerkiksi talvikunnossapito helpottuu. Riski sille, että kantakaupungista tuotaisiin autoja talvisäilytykseen

esikaupunkialueiden maksuttomille pysäköintipaikoille, vähenee. Auton hankkimista voidaan harkita tarkemmin. Ympäristövaikutukset ovat positiivisia mutta vähäisiä.

4. Yrityspysäköintijärjestelmän kehittäminen

Yrityspysäköintijärjestelmää kehitetään yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa siten, että yritysten tarpeisiin suunnitellaan uusia niille soveltuvia pysäköintituotteita. Esimerkkinä on kaikilla kantakaupungin pysäköintivyöhykkeillä voimassa oleva yrityspysäköintitunnus, jonka hinta on nykyistä tunnusta korkeampi. Tämä saattaa lisätä liikennettä kantakaupungissa, mutta vaikutukset jäävät vähäisiksi.

Yhteiskäyttöautoyrityksille otetaan käyttöön uusi pysäköintitunnus, joka kelpaa kaikilla vyöhykkeillä. Tämä parantaa yhteiskäyttöautojen pysäköintimahdollisuuksia ja edistää niiden käyttöä. Ympäristövaikutukset ovat positiivisia.

Yrityspysäköinnin hintaa korotetaan maltillisesti. Yhden vyöhykkeen hinnoittelu noudattaa asukas- ja yrityspysäköinnin hinnoittelua. Tämä voi vähentää yritysten henkilökunnan pysäköintiä kantakaupungissa sekä henkilöautoilua. Ympäristövaikutukset ovat positiivisia.

5. Asukas- ja yrityspysäköinnin yhteistyö pysäköintioperaattoreiden kanssa

Pysäköintioperaattoreiden kanssa neuvotellaan sopimuksesta, jolla asukas- ja yrityspysäköintiä sekä täydennysrakentamisen ja muidenkin kiinteistöjen veloitteita voidaan sijoittaa yksityisiin pysäköintilaitoksiin. Tämä vähentää asukkaiden ja yritysten kadunvarsipysäköintiä ja vapauttaa kadulta kapasiteettia esimerkiksi asiointi- ja vieraspysäköinnille. Pysäköintipaikkojen etsiminen vähenee. Kävelyetäisyydet asunnoista pysäköintiin keskimäärin kasvavat, jolloin lyhyillä matkoilla käytetään vähemmän autoa. Nämä vähentävät liikennettä. Auton käynnistämistä pysäköintilaitoksessa aiheutuu vähemmän päästöjä kuin kadulla varsinkin talvella. Ympäristövaikutukset ovat positiivisia. Myös katujen kunnossapito helpottuu.

6. Asunnon ja pysäköintipaikan hinnan erottaminen toisistaan

Asunnon ja pysäköintipaikan hinnan erottamisessa toisistaan tärkein tavoite on, että pysäköintipaikan tarvitsija maksaa kaikki paikasta aiheutuvat kustannukset. Muita tavoitteita ovat tasapaino kysynnän ja tarjonnan määrässä, matalammat asuntojen hinnat, koska hinta ei sisällä pysäköintipaikan kustannuksia sekä paikkojen tehokkaampi käyttö. Jos pysäköintipaikkoja toteutetaan vaiheittain siten, että niitä rakennetaan lisää vasta, jos maksuhalukkuutta täydellä hinnalla löytyy, voi vähentää pysäköintipaikkojen kokonaismäärää. Autopaikan kustannusten läpinäkyvyys vähentää kysyntää autopaikoille sekä pienentää autonomistusta ja käyttöä. Kulkumuotojakauma muuttuu ympäristöystävällisempään suuntaan. Kärkitoimenpiteen ympäristövaikutukset ovat positiivisia.

7. Tonttikohtaisesta pysäköinnistä alueelliseen toimijaan (keskitetty pysäköinti)

Keskitetyssä pysäköinnissä pysäköintipaikat sijaitsevat suurempina kokonaisuuksina. Järjestelmää operoi usein alueellinen pysäköintiyhtiö. Kävelyetäisyydet asunnoista keskitettyyn pysäköintiin ovat usein pidemmät kuin tonttikohtaisessa pysäköinnissä. Tällöin on todennäköisempää, että lyhyet matkat oman alueen sisällä tehdään jalan tai polkupyörällä kuin tonttikohtaisessa pysäköinnissä. Ympäristövaikutukset ovat positiivisia.

8. Pysäköinninvalvonnan vaikuttavuus

Pysäköinninvalvonnan vaikuttavuutta parannetaan lisäämällä ja tehostamalla valvontaa. Pysäköintivirhemaksua korotetaan vähintään joukkoliikenteen tarkastusmaksun tasolle. Virhemaksun suuruutta porrastetaan. Jos pysäköidään väärin joukkoliikennettä haitaten tai luvatta invapaikalla, virhemaksun suuruus on 500 euroa. Jos pysäköidään väärin yhteiskäyttöautoille varatulla paikalla, liian lähellä suojatietä tai jalkakäytävällä, pysäköintivirhemaksun suuruus on 250 euroa. Otetaan käyttöön rengaslukko sekä määritellään sen käyttöperiaatteet. Tämä kärkitoimenpide vähentää väärinpysäköintiä. Sen ympäristövaikutukset ovat vähäisiä.

9. Autojen talvipysäköintiratkaisut

Autojen pidempiaikaiseen talviaikaiseen säilyttämiseen kehitetään uusia ratkaisuja. Näitä ovat esimerkiksi autohotellit sekä pysäköintialueet kantakaupungin ulkopuolella. Tavoitteena on vähentää talvella pitkäaikaista kadunvarsipysäköintiä kantakaupungissa. Vuoropysäköinnistä on hyviä kokemuksia esimerkiksi Munkkivuoresta. Vuoropysäköinnin käyttöä lisätään sekä laajennetaan uusille alueille. Hyödynnetään uutta teknologiaa internet- ja mobiilisovellusten avulla. Tietoa katujen talvikunnossapidon aikatauluista voidaan jakaa tehokkaammin, jolloin on mahdollisuus siirtää auto pois talvikunnossapidon tieltä. Yhteiskäyttöautopaikkojen talvikunnossapitoa tehostetaan ja valvotaan, että paikkoja ei käytetä lumen varastointiin. Toimenpiteet vähentävät auton säilyttämistä katujen varsilla, jolloin pysäköintipaikan saa helpommin. Tämä toisaalta vähentää pysäköintipaikan etsimisestä aiheutuvaa liikennettä mutta voi lisätä liikennettä Helsingin kantakaupunkiin, koska paikka on helpompi saada. Yhteiskäyttöautopaikkojen talvikunnossapidon tehostaminen edistää toiminnan kilpailukykyä. Koko toimenpiteen ympäristövaikutukset ovat vähäisiä mutta positiivisia.

10. Mobiili- ja internetpalvelut

Mobiili- ja internetpalveluiden kehittämisen avulla kuluttajat saavat uusia palveluita sekä olemassa olevien laatu paranee. Reaaliaikainen tieto vapaista pysäköintipaikoista helpottaa vapaan paikan löytämistä ja vähentää turhaa ajoa. Mobiilipalveluilla maksaminen on joustavaa ja nopeaa. Kaupungilta säästyy työtä, koska kolikoita ei tarvitse kerätä eikä laitteita huoltaa. Pysäköinnin reittioppaassa katu- ja tieverkon liikennetieto yhdistetään vapaiden pysäköintipaikkojen tietoon. Pysäköintipörssi parantaa paikkojen yhteiskäytön mahdollisuuksia. Palvelut vähentävät turhaa ajoa sekä paikkojen yhteiskäyttö paranee, joten ympäristövaikutukset ovat positiivisia.

11. Progressiivinen hinnoittelu

Progressiivisessa hinnoittelussa pysäköinnin hinta kasvaa myös suhteessa enemmän sen pitkittyessä. Tämä vähentää auton pitkäaikaista pysäköintiä sekä lisää lyhytaikaisen pysäköinnin toimintaedellytyksiä. Pysäköintipaikan käytön kierto nopeutuu. Progressiivinen hinnoittelu soveltuu lähinnä kantakaupungin kivijalkaliikkeiden edustoille ja läheisyyteen. Progressiivinen hinnoittelu voi lisätä asiointiliikennettä kantakaupunkiin. Toisaalta paikan löytää helpommin, jolloin turha liikenne vähenee. Asukkaiden pysäköintiä voi siirtyä laitoksiin. Ympäristövaikutukset ovat vähäisiä.

12. Liityntäpysäköinti

Tavoitteena on kasvattaa liityntäpysäköinnin suosiota, koska se vähentää henkilöautoilua varsinkin Helsingin kantakaupungissa sekä sinne johtavilla sisäänajoväylillä. Liityntäpysäköintiä edistetään muun muassa liityntäpysäköintialueiden rakentamisen sekä kunnossapidon vastuista sopimisella, liityntäpysäköinnin huomioimisella maankäytön ja liikennejärjestelmän kehittämisessä, kehittämällä

informaatio-, maksu ja seurantajärjestelmiä sekä liityntäpysäköintialueiden palvelutasoa. Liityntäpysäköinnin markkinointia ja tiedottamista kehitetään. Tehokkaalla ja hyvin suunnitellulla liityntäpysäköintijärjestelmällä henkilöautoliijoita on mahdollisuus houkuttaa joukkoliikenteen käyttäjiksi. Tämä vähentää henkilöautoliikennettä varsinkin jo valmiiksi suuren liikennemäärän alueilta sekä lisää joukkoliikenteen kannattavuutta. Ympäristövaikutukset ovat positiivisia.

Muut toimenpiteet

Pysäköintipaikkamäärän nettoperiaatteen tutkiminen uusien pysäköintilaitosten yhteydessä

Pysäköintipaikkamäärän nettoperiaatteella tarkoitetaan, että tietyn alueen pysäköintipaikkojen kokonaismäärä pidetään sovitulla tasolla. Jos tällaiselle alueelle rakennetaan lisää maanalaisia pysäköintipaikkoja, kadunvarresta poistetaan vastaava määrä paikkoja. Uutta kerrosalaa varten lisäpysäköintipaikkoja voi tulla myös nettoperiaatteen alueelle. Vapautuvaa katutilaa voidaan muuttaa esimerkiksi jalankulkualueiksi, pyöräkaistoiksi tai antaa joukkoliikenteen käyttöön. Toimenpide parantaa kestävien liikkumismuotojen toimintaedellytyksiä, joten ympäristövaikutukset ovat positiivisia.

Keskustan huoltotunnelin parempi hyödyntäminen

Keskustan huoltotunneli vähentää huoltoliikennettä maan pinnasta tunnelin vaikutusalueella. Tavoitteena on, että useampi kiinteistö kuin nykyisin liittyisi huoltotunneliin. Kaupungin tulee ohjata ja kannustaa kiinteistöjä liittymään huoltotunneliin. Koska huoltotunneli vähentää liikennettä maan pinnalta, ympäristövaikutukset ovat positiivisia.

Pysäköintitiedon kokoaminen

Kaupungilla ei ole tarkkaa tietoa pysäköintipaikkojen kokonaismääristä ja sijainneista varsinkaan yksityisen tonttipysäköinnin osalta. Parempi tieto helpottaisi ja tehostaisi pysäköinnin suunnittelua, jolloin pysäköintipaikkojen kysyntä ja tarjonta kohtaisivat helpommin ja todennäköisemmin. Ympäristövaikutukset ovat positiivisia mutta vähäisiä.

Yhteiskäyttöautojen pysäköintimahdollisuuksien parantaminen

Toimenpiteellä parannetaan yhteiskäyttöautojen kilpailukykyä normaaliin auton omistamiseen verrattuna. Koska yhteiskäyttöautojen liikennesuorite käyttäjää kohti on pienempi kuin perinteisessä auton omistamisessa, ympäristövaikutukset ovat positiivisia.

Yritysten liikkumissuunnitelmat

Liikkumissuunnitelmat houkuttelevat kestävien liikkumismuotojen käyttöön, joten ympäristövaikutukset ovat positiivisia.

Edistetään kattavan sähköautojen latausverkoston luomista.

Sähköautojen paikallispäästöt ovat erittäin vähäisiä normaaliin polttomoottoriautoon verrattuna. Kattava latausverkosto edistää sähköautojen yleistymistä ja käyttöä, joten ympäristövaikutukset ovat positiivisia.